

ACTA DE LA SEGONA SESSIÓ DE LA TAULA PLÀSTIC ZERO

Comissió de treball: Comerç Alimentari

Data	16 de setembre de 2020
Lloc	Trobada virtual
Horari	12.00 a 13.30 h
Assistents	24 persones
Excusades	2 persones

1. LLISTAT D'ORGANITZACIONS ASSISTENTS I EXCUSADES

Organitzacions assistents:

Organització
Agència Catalana de Consum
Agència de Residus de Catalunya
Ajuntament de Barcelona
Ametller Origen
Àrea Metropolitana de Barcelona
Associació Catalana de Vending
Associació d'Usuaris de Bancs, Caixes i Assegurances de Catalunya
Associació de Veïns i Veïnes del Poblenou
Associació Espanyola de Plàstics Biodegradables Compostables
Barcelona Regional
Bitsybags
Centre d'Activitat Regional pel Consum i la Producció Sostenible
Col·legi Oficial d'Ambientòlegs de Catalunya
Condis Supermercats, S.A.
Consum Supermercados Coop V.
Ecoembes
Freixenet
Go Zero Waste, S.L.
Gremi d'Empresaris Carnissers i Xarcuters de Barcelona i Província

Institut Municipal de Mercats de Barcelona
La Sirena Alimentació Congelada
Rezero
Unió de Consumidors de Catalunya

Organització excusada
Diputació de Barcelona
Sant Aniol

Equip tècnic:

Laura Reñaga, Direcció de Serveis de Neteja i Gestió de Residus

Secretaria tècnica: Marta García i Gloria Molina de Secretaria Barcelona + Sostenible, Ruth Casals i Elena Diez de Rezero

2. DESENVOLUPAMENT DE LA SESSIÓ

Benvinguda

Per Laura Reñaga, Direcció de Neteja i Gestió de Residus de l'Ajuntament de Barcelona

La sessió comença amb unes breus indicacions tècniques per a l'ús de la plataforma per a reunions virtuals Zoom i amb l'explicació sobre com es realitzarà la moderació de la sessió. Per tal de facilitar la participació i fer més àgil la sessió, es convida als participants a fer ús del xat durant tota la sessió.

S'informa que la sessió es gravarà només per a ús intern, però no se'n farà difusió. Es fa una captura d'imatge amb tots els assistents a l'inici de la sessió (disponible al final del document).

Es fa una ronda de presentació de tots els participants.

A continuació es repassa l'àmbit de treball de la Taula Plàstic Zero:

- L'Ajuntament de Barcelona va crear la Taula Plàstic Zero amb l'objectiu de ser un espai d'intercanvi, aprenentatge i reflexió per a contribuir a la creació de sinergies entre les diferents iniciatives participants per facilitar el desenvolupament i el creixement de projectes d'eliminació de plàstics i envasos d'un sol ús.

Es vol donar suport a les organitzacions que treballen per l'eliminació de plàstic i envasos d'un sol ús perquè no hi ha cap altre espai dedicat a aquesta temàtica específica. Es recorda que els projectes de substitució de materials, que tot i que també poden ser molt interessants, no s'inclouen dins l'àmbit de treball de la Taula.

- Per tal de contribuir a fer créixer o a desenvolupar els projectes de les organitzacions participants s'utilitzaran diverses metodologies, com ara dinàmiques de treball per compartir experiències que puguin fer aflorar fortaleses i debilitats, intercanvi de propostes i idees, presentacions de bones pràctiques i participació d'experts.

- Es planteja una organització dinàmica i orgànica, de manera que cada sessió depèn de l'anterior. Es dissenya cada sessió en funció de les necessitats, propostes i temes que s'han plantejat en la sessió anterior. Per exemple, en la sessió del mes de juliol es va demanar treballar en grups més petits, per sectors i per això, aquesta sessió (i també la propera) s'ha convocat als participants separatament per sectors, en 4 comissions de treball: comerç alimentari, comerç no alimentari, festes i esdeveniments i hoteleria i restauració.

Seguidament es presenten les principals conclusions de la sessió precedent, que va tenir lloc el mes de juliol, a partir de les quals s'ha dissenyat aquesta sessió:

- Es va constatar que al voltant de 2/3 de les organitzacions participants s'han vist afectades per la COVID-19. Com a mínim en la meitat d'aquests casos calen replantejaments per tirar endavant els projectes pensats o engegats. Per aquest motiu es proposa que el tema de la COVID-19 estigui present d'una manera o altra en totes les sessions per facilitar informacions i eines que permetin avançar els projectes.

- L'altre tema predominant a la sessió del mes de juliol va ser l'associat a la utilització d'envasos o elements reutilitzables, sobretot pel què fa als aspectes logístics relatius al rentat. Per això, una part d'aquesta sessió tractarà aquest tema.

«El consumidor post COVID-19», estudi de l'Agència Catalana del Consum. Per Irene Suau i Santiago Ariste de l'equip d'investigadors del grup de recerca FHOM de la Universitat Rovira i Virgili

Es presenten breument les principals conclusions de l'estudi «Impacte de la crisi COVID-19 en els hàbits de consum a Catalunya en el post-confinament» que principalment i molt resumidament indiquen que el consumidor post COVID-19 serà més ètic (conscient de la seva responsabilitat en el consum) i més digital (comprarà més en línia).

Veure presentació adjunta.

L'informe complet es pot consultar aquí:

http://consum.gencat.cat/web/.content/80_Actualitat/Noticies/2020/06-JUNY/Informe-Estudi-Impacte-de-la-cri-si-COVID-19-en-els-habits-de-consum-a-Catalunya-en-el-post-confinament.pdf

Torn d'aclariments i comentaris

La presentació de l'estudi fomenta una discussió que gira al voltant de la preocupació per si els avenços que s'estaven notant abans de la pandèmia pel que fa a la reducció dels plàstics d'un sol ús en els hàbits de compra i en els comerços d'alimentació s'han aturat definitivament o si retornaran.

S'indica que seria interessant conèixer les tendències relatives als envasats dels productes alimentaris en aquesta nova normalitat i si hi ha hagut canvis en les actituds de compra per part de les persones consumidores (es prefereix l'envasat o es porten els envasos reutilitzables de casa). Es comenta que a causa de la COVID-19 en una conferència d'AECOC es va mencionar que la compra a granel ha baixat i que s'ha notat un increment de la compra envasada.

Es pregunta si hi ha prou elements, informacions i dades que puguin generar confiança tant a les persones consumidores com als comerciants per utilitzar la compra a granel amb tranquil·litat. Des de la secretaria tècnica de la Taula es proposa que s'investigarà aquest tema, es preguntarà a l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària i es valorarà dedicar una sessió de la Taula a aquest tema.

Des de l'Agència de Consum es desconeix si hi ha la intenció de fer aquest tipus d'estudi a curt termini, ja que hi ha una nova direcció a l'Agència, però d'altra banda s'informa que s'està preparant un estudi sobre el consum responsable i l'economia circular.

Projecte il·lustratiu Amaya Prat, d'Ametller Origen

Presentació de la iniciativa «Llavor#28 i llavor#31: *tupper* reutilitzable de compra per carnisseria i envàs reutilitzable propi (de la clientela) a carnisseria» (<https://ametllerorigen.cat/ca/femorigen/>)

Al setembre del 2019 Ametller Origen inicia un projecte per acompanyar la seva clientela a fer una compra més sostenible i anar eliminant envasos proposant que puguin portar la seva pròpia carmanyola a les seccions de tall o que puguin adquirir envasos reutilitzables en els seus establiments.

En aquest moment de les 105 botigues d'Ametller, hi ha 31 establiments on això és possible. Des de la pandèmia s'ha notat una davallada de clients que demanen aquesta opció, però de moment no tenen un sistema per comptabilitzar el nombre de persones que porta la seva carmanyola tot i que estan treballant per resoldre-ho.

Amaya Prat destaca que el gran repte és tenir una normativa més clara que especifiqui aspectes com les condicions d'ús o quins envasos es poden fer servir (materials). Aquesta normativa hauria de detallar les responsabilitats de la persona consumidora i de l'establiment. Consideren que la infografia de l'ACSA no és prou clara i que cal una normativa més robusta.

A Ametller Origen tenen balances que els permeten fer la tara de l'envàs reutilitzable per tal de poder servir els aliments directament. Demanen a la clientela que porti un envàs d'ús alimentari i que estigui net. Després posen una bossa compostable al voltant de l'envàs per poder-hi lligar l'etiqueta amb el preu. Però expliquen que ho podrien fer millor si hi hagués una normativa més clara perquè tenen alguns dubtes.

Voldrien tirar endavant una iniciativa similar amb el menjar per emportar i han identificat que funciona millor si és l'establiment el que ofereix un envàs reutilitzable que després es renti a l'establiment mateix. Ho havien començat a oferir en un establiment concret on tenen restauració, però s'ha aturat per la COVID-19.

Per concloure, diu que l'experiència és bona però fa falta un impuls perquè el consumidor hi confiï més.

Torn obert: aclariments i debat

S'obre un torn de paraules perquè els participants puguin fer preguntes i compartir similituds i diferències amb d'altres projectes. Els diferents comerços alimentaris presents a la sessió detallen les complicacions per garantir una compra segura amb envasos reutilitzables durant la COVID-19, l'aturada o disminució d'aquesta pràctica en els últims mesos i els seus protocols interns per garantir l'ús d'envasos reutilitzables a la seva clientela. De manera generalitzada totes les cadenes d'alimentació presents senten que la normativa existent no és prou clara i demanen avenços legislatius que els ajudin a poder implementar la compra amb envasos reutilitzables sense riscos.

- La Sirena comparteix la seva experiència de la compra amb carmanyola en els seus establiments. Destaquen que l'ús de carmanyoles s'ha vist aturat des de l'inici de la pandèmia per la percepció que té la clientela de que no és segur. Però que l'estan intentant reactivar per convèncer als consumidors que no ho vegin com un risc. Es creu que faltaria normativa que delimités les responsabilitats en realitzar una compra a granel. En el seu cas van fer una formació al personal en la que es va ensenyar a fer la tara dels envasos reutilitzables
- Des de BitsyBags (fabricant de bosses per a fruita i verdura reutilitzables) destaquen que des de l'inici de la pandèmia les fruiteries petites no volen comprar bosses reutilitzables i que tampoc permeten a la clientela utilitzar-les i han tornat a les bosses de plàstic d'un sol ús o compostables. Ara s'està reactivant lentament...
- Tant a Consum com a Condis Supermercats van decidir no acceptar els envasos reutilitzables durant els primers mesos de la pandèmia per raons de seguretat alimentària i eliminar així, tot el que pogués constituir un risc. En general es van reintroduint les bosses reutilitzables però les carmanyoles encara no.
- Rezero comenta que han iniciat un projecte amb el suport de l'Agència Catalana de Residus per desenvolupar un protocol que permeti l'ús d'envasos reutilitzables a les persones consumidores i als comerços d'alimentació catalans. Estan treballant amb diferents cadenes de supermercats i representants de les administracions públiques.
- Es comenten altres situacions on s'utilitzen de manera quotidiana envasos reutilitzables (quan prenem un cafè al bar amb les tasses de ceràmica, quan bevem aigua o cervesa en un bar amb gots de vidre, les ampolles de vidre quan comprem vi a granel) i el fet que de manera general aquests hàbits no s'han aturat, ningú posa en dubte la seguretat

en aquestes situacions. Els comerços alimentaris participants a la sessió comenten que en aquests casos està clar que l'envàs és de l'establiment i no surt de l'establiment i per tant si hi hagués un problema de salut estaria clar de qui és responsabilitat. Però quan un client ha comprat amb els seus envasos, si es produeix una contaminació que repercuteix en el seu estat de salut un cop ha tornat a casa seva, és molt difícil poder fer la traçabilitat i delimitar les responsabilitats de l'establiment i del consumidor

- Es pregunta si hi ha algun posicionament o norma de les organitzacions d'estandardització (per exemple ISO) en temes de seguretat alimentària que poguessin ser d'aplicació en aquestes situacions.

Des de la secretaria tècnica s'explica que els aspectes normatius ja van sortir a la sessió precedent i s'està buscant la manera de poder-hi dedicar una sessió de treball. Es demana a les organitzacions participants que proposin temes i àrees en les que voldrien que la Taula Plàstic Zero fes incidència.

Participació via xat

El xat de la sessió va recollir temes i preguntes que es van acabar fent oralment durant el debat.

A més, es van compartir els següents enllaços:

- Presentació de l'estudi «Impacte de la crisi COVID-19 en els hàbits de consum a Catalunya en el post-confinament» de l'Agència Catalana del Consum:
http://consum.gencat.cat/web/.content/80_Actualitat/Noticies/2020/06-JUNY/Presentacio-Publica-Estudi-impacte-cri-si-COVID19-en-els-habits-de-consum-en-el-post-confinament.pdf
- Nota de premsa de l'enquesta impulsada per l'Agència Catalana del Consum en base a la qual es va treballar per realitzar l'estudi presentat:
<http://consum.gencat.cat/ca/detalls/noticia/Afectacio-COVID-en-consum>
- Comunicat de més de 100 científics internacionals que afirmen que és segur usar envasos reutilitzables en aquests moments de covid-19 :
Reusable containers safe during Covid-19 pandemic, say experts
<https://www.theguardian.com/environment/2020/jun/22/reusable-containers-safe-during-covid-19-pandemic-say-experts>

En castellà:

https://es.greenpeace.org/es/wp-content/uploads/sites/3/2020/06/Desechables_GPUSA.pdf

Cloenda

S'agraeix la participació dels assistents. Es recalca la importància que els participants comparteixin els continguts d'aquest espai de treball amb la seva organització per tal de crear coneixement i dinàmiques col·lectives.

Es convida a les organitzacions participants que segueixin proposant temes i àrees en les que voldrien que la Taula Plàstic Zero fes incidència un cop acabada la sessió.

S'informa que les sessions seran cada 5 setmanes. En els propers dies es comunicarà la data de la propera sessió.

Fotografia de les persones assistents a la sessió

